

**ВЕЋУ ЗА СТУДИЈЕ ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ**

Одлуком Већа за студије при Универзитету у Београду од 16. децембра 2024. године, образована је Комисија за оцену и одбрану мастер рада под насловом Еколошке миграције у Србији, кандидата/кандидаткиње Милице Грујичић Милићевић (студијски програм: Студије миграција) у саставу:

- проф. др Мирјана Бобић, Филозофски факултет (факултет)
- доц. др Милица Весковић Анђелковић, Филозофски факултет (факултет)
- доц. др Јелисавета Вукелић, Филозофски факултет (факултет)

Након што је прегледала текста мастер рада, Комисија подноси Већу за студије при Универзитету у Београду следећи

РЕФЕРАТ
о оцени мастер рада

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Кандидат/кандидаткиња Милица Грујичић Милићевић, рођен/а је 26. августа 1991. године у Београду. Дипломирао/ла је на Филолошком факултету Универзитета у Београду. *Остали битни подаци о кандидату/кандидаткињи у пар реченица.*

Завршила је интердисциплинарни двојни мастер, програм под називом Интеркултурна медијација: идентитет, мобилност, конфликт (*Médiation interculturelle: identités, mobilités, conflits*) као стипендиста Еразмус+ програма на Универзитету у Вроцлаву и Универзитету у Лилу. По завршетку мастер студија 2017. године почиње да ради за Међународну организацију за миграције у склопу мобилног тима у Шиду, а од 2022. године као пројектни асистент првенствено на регионалном пројекту у оквиру програма Асистираниог добровољног повратка и реинтеграције, а затим и на националним пројектима у области јачања управљања границом и граничне контроле у Републици Србији, и у области еколошких миграција.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Мастер рад под насловом Еколошке миграције у Србији, кандидата/кандидаткиње Милице Грујичић Милићевић урађен је на 47 страна текста са

одговарајућом литературом. Структуру рада осим увода и закључка чине четири поглавља која су подељена на одговарајући број потпоглавља.

АНАЛИЗА РАДА ПО ПОГЛАВЉИМА.

1. Еколошке миграције и веза између миграција, климатских промена и животне средине: Дато поглавље представља појам еколошких миграција кроз теоријски оквир који постоји у проучавању везе између миграција и климатских промена, као и кроз основне карактеристике еколошких миграција и концепт рањивости. Поред прегледа еволуције еколошких миграција у научним и политичким круговима, констатовано је да је теорија привлачења и одбијања најприкладнија за анализу и разумевање еколошких миграција, јер успешно обухвата низ различитих фактора који у међусобној корелацији детерминишу одлуку, али и могућност, појединца да мигрира или не. Такође, објашњено је како је препознавање еколошких миграција посебно проблематично, јер су еколошки фактори често посредовани другим факторима, нарочито економским, што додатно отежава адекватну реакцију институција у виду пружања заштите и помоћи становништву у покрету или имплементације мера које би минимизирале еколошке притиске на становништво или на друге покретаче миграција. У том контексту, истакнута је и улога коју употреба одређене терминологије игра у контексту еколошких миграција, као и њена повезаност са правом лица расељених унутар или преко националних граница на заштиту на међународном и националном нивоу. У поглављу је такође представљен концепт рањивости у контексту климатских промена и еколошких миграција, који указује на мноштво фактора који одређују ниво рањивости појединца, тј. његову отпорност на еколошке ризике или способност прилагођавања, што је, као што ће бити показано у следећим поглављима, кључно за одређивање миграторног пута појединца.
2. Еколошке миграције и спона између миграција, климатских промена и животне средине у Србији: Дато поглавље представља препознате типове еколошких миграција са којима се Србија сусрела до сада, као и типологију људске мобилности у контексту климатских промена, уз нагласак на њихов неодвојиви утицај на животну средину. Конкретно, анализирају се примери расељења изазвани природним непогодама или катастрофама које су погодиле Србију у недавној прошлости, процеси депопулације руралних области који се, како се објашњава у раду, углавном тумаче кроз економске факторе, као и утицај климатских промена на популацију која је већ у покрету. Такође, истакнут је проблем тзв. заробљених популација – оних који су најрањивији на утицаје климатских промена, али нису у могућности да мигрирају како би избегли негативне ефекте еколошких ризика. На крају, дат је осврт на вид еколошких миграција који се карактерише најмањим нивоом принуде, а који се често називају миграцијом из разлога животног стила или миграцијом због погодности.

Будући трендови еколошких миграција и рањивост становништва: Дато поглавље даје преглед најбитнијих индикатора који указују на потенцијал за даљу појаву и будуће трендове еколошких миграција у Србији. Овај потенцијал је сагледан кроз промене у временским обрасцима и њихов очекивани даљи развој, у зависности од успешности

на националном и глобалном нивоу у успоравању климатских промена, као и кроз рањивост српске популације, територије, биодиверзитета и привреде на негативне ефекте климатских промена, препознатих образаца еколошких миграција којима је Србија била изложена, и њиховој међусобној корелацији. Потенцијал за појаву еколошких миграција препознаје се у интензивирању екстремних непогода, како у руралним, тако и у урбаним срединама, депопулацији руралних области која доводи до погоршања услова и неадекватне структуре становништва које остаје у напуштеним подручјима. Овај процес такође доприноси урбанизацији и повећава ризик од катастрофа у градовима због притиска на инфраструктуру. Такође је констатовано да ће, како буде растао проценат популације рањиве на негативне ефекте климатских промена до краја века, расти и број становника који неће бити у могућности да мигрирају и избегну еколошке ризике, који ће бити све учесталији. Под све израженијим утицајем климатских промена, очекује се да ће последице по појединце, привреду и животну средину постати све драстичније, а једна од манифестација тих последица биће све интензивније кретање становништва или немогућност најрањивијих да мигрирају у случају еколошких опасности.

3. Законски оквир климатских промена у Републици Србији: Ово поглавље анализира да ли је веза између миграција, климатских промена и животне средине препозната у законском оквиру климатских промена Србије. У том контексту, дат је преглед основних националних и међународних докумената који регулишу обавезе и циљеве које Република Србија треба да постигне ради очувања животне средине и успоравања климатских промена. Конкретни међународни споразуми који се разматрају укључују Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе, као и споразуме склопљене уз ову конвенцију, као што су Кјото протокол, Климатски споразум из Париза, и Оквир за смањење ризика од катастрофа из Сендаија. На националном нивоу, разматрају се Закон о климатским променама, Закон о заштити животне средине, Национални програм прилагођавања на измењене климатске услове за период од 2023. до 2030. године, са Акционим планом за период од 2024. до 2026. године, као и Предлог Стратегије заштите животне средине – Зелена агенда Републике Србије за период 2024–2033. године, са припадајућим Акционим планом. Утврђено је да питање миграција у контексту климатских промена још увек није препознато као релевантно од стране надлежних националних институција, те самим тим није интегрисано у национални законски и стратешки оквир климатских промена. Такође, констатовано је да ће, узимајући у обзир индикаторе који указују на интензивирање климатских промена у будућности, што ће додатно повећати рањивост становништва, привреде и биодиверзитета у Србији, као и потенцијал за интензивнију људску мобилност (или имобилност), бити неопходно ревидирати међународни и национални оквир климатских промена и прилагодити га савременом контексту и будућим изазовима.

ЗАКЉУЧАК

На основу анализе мастер рада Еколошке миграције у Србији, кандидата/кандидаткиње Милице Грујичић Милићевић, чланови Комисије су сагласни у оцени да је рад урађен у складу са пријавом и да је резултат одговарајућег самосталног *теоријског и/или експерименталног* истраживања. Користећи адекватне методе кандидат/кандидаткиња је успео/ла да на методолошки добар начин анализира и изложи све релевантне сегменте одабране теме. Истраживањем кандидата/кандидаткиње избор теме је потврђен као ваљан, проверене су главна и основне хипотезе, добро је осмишљена и развијана основна концепција и структура рада. Адекватни методолошки приступи којима се кандидат/кандидаткиња служио/ла као и резултати рада дају довољно основа за тврдњу Комисије да је кандидат/кандидаткиња направио/ла рад који задовољава све критеријуме за позитивну оцену.

Имајући у виду рад и наведене констатације Комисија сматра да је мастер рад Еколошке миграције у Србији, кандидата/кандидаткиње Милице Грујичић Милићевић, испунио услове за јавну одбрану.

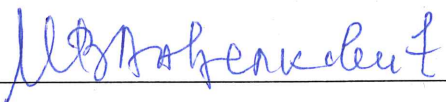
Београд, 10.01.2025.

Комисија:

- проф. др Мирјана Бобић, Филозофски факултет (факултет) ментор

Потпис:

- доц. др Милица Весковић Анђелковић, Филозофски факултет (факултет)
председник

Потпис:

- доц. др Јелисавета Вукелић, Филозофски факултет (факултет) члан

Потпис: